

НОВОВВЕДЕННЯ

П'ять ключових змін
у субсидіях на газ

сторінка 2

ЯКІСТЬ ПОСЛУГ

Група компаній РГК
значно покращила
імідж серед клієнтів

сторінка 5

ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА

Платити
за енергію газу,
а не за кубометри

сторінка 6

ОБЛІК ГАЗУ

Як та чиїм коштом
установлюють
лічильники газу

сторінка 7

На що йдуть ваші гроші

Лише на початку весни цього року аварії на газопроводах уже сталися у трьох регіонах – Полтавській, Черкаській та Харківській областях. У кожному із аварійних випадків без газу майже добу просиділи декілька сотень сімей

Значно масштабніша подія трапилася понад п'ять місяців тому. У листопаді 2017 року через пошкодження на газопроводі без обігріву залишилися понад 10 тис. квартир у Кропивницькому.

Технічний стан газових мереж все гірший. За період 2016-2017 років протяжність

аварійних газопроводів в Україні збільшилась майже вдвічі: з 3,2 до 5,8 тис. км. За цей час побільшало й аварійно-небезпечних газорегуляторних пунктів, які відповідають за регулювання тиску в розподільних мережах під час його доставки споживачам. Якщо навесні 2016 року проблем-

них газорегуляторних пунктів нараховувалося 5,5 тис., то до кінця 2017-го – їх вже 8,3 тис. Отож лише за два роки кількість зношеного та аварійного обладнання зросла на понад 65%. Посилення зношеності газових мереж співпало зі збільшенням ціни на газ. Його вартість для населення за останні три роки зросла майже в сім разів (+580%). За цей самий час НКРЕКП* підняла тариф на доставку газу, за рахунок яко-

*Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

го фінансуються всі роботи на газопроводах, приблизно на 40%. Це зумовлено в основному, тим, що зросла мінімальна зарплата по Україні та збільшилася вартість газу на технологічні потреби. Якщо так піде і далі, то вже після 2020 року кількість аварійних і ненадійних мереж, які необхідно замінити, буде обчислюватися тисячами кілометрів, а ті, що потребують термінового ремонту, – десятками тисяч. Для зниження аварійності, а також скорочення

Продовження 4 сторінка

Ціна на газ збережеться до червня

Кабінет Міністрів України прийняв рішення на два місяці залишити незмінною вартість природного газу для населення

Таким чином, уряд продовжив дію постанови «Про затвердження Положення про покладання спеціальних зобов'язань на суб'єктів ринку газу» до 1 червня 2018 року.

Своє рішення Кабмін пояснює тим, що досі тривають переговори із Міжнародним валютним фондом щодо приведення вартості газу для українських побутових споживачів до рівня середньої ціни імпортованого газу в Європі. Тому на цей період уряд вважає за потрібне забезпечити населення газом власного виробництва за регульованою ціною.

Нагадаємо, що кардинальне підвищення ціни на газ впровадив уряд під керівництвом Арсенія Яценюка. У цей період вартість газу була паритетною з цінами газу в Європі. Пізніше НАК «Нафтогаз України» та МВФ почали вимагати перегляду ціни на газ від уряду Володимира Гройсмана, заявляючи про можливість зростання ціни блакитного палива для населення до 10 грн/куб. м.

Сьогодні вартість газу для побутових споживачів становить 4,95 грн/куб. м без ПДВ. Окремо споживачі сплачують податок на додану вартість та вартість доставки газу магістральними і розподільними трубопроводами. Разом усе це становить – 6,96 грн/куб. м. Із них лише 51 к йде на послуги з доставки газу до споживача.

Хто заробляє найбільше на газі для населення

Кожного року керівництво НАК «Нафтогаз України» збільшує свої зарплати та премії. У 2018-му вони намагалися витягнути з кишені україн-

ських споживачів газу додаткових 720 млн грн на премії для шістьох осіб. І це при тому, що ця «шістка» давно вже є офіційними мільонерами

Деталі 3 сторінка

СУБСИДІЇ ТА ПІЛЬГИ

Відповіді на актуальні запитання щодо субсидій

Як змінилася соціальна норма природного газу, на яку призначається субсидія в цьому опалювальному сезоні, порівняно з попереднім?

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 року № 300 було змінено процедуру нарахування споживачам субсидій на газ. Зокрема, уряд зменшив норми та нормативи споживання газу та переглянув коригуючі коефіцієнти для розрахунку розміру витрат природного газу на потреби опалення. Отож, залежно від коефіцієнта коригування, для одних споживачів норма споживання природного газу, на яку призначається субсидія, збільшилася, для інших, навпаки – зменшилася.

Наприклад, візьмемо сім'ю із трьох осіб, яка живе у багатоквартирній 5-поверхівці, користується газовою плитою та опалює квартиру двоконтурним котлом. У попередньому опалювальному періоді (2016-17 рр.) соціальна норма для них розраховувалася за такою формулою:

$((13,65 \text{ м}^2 \times 3 \text{ ос.}) + 35,22 \text{ м}^2) \times 5,0 \times 0,573 + 3 \text{ ос.} \times 14 \text{ м}^3 = 282,0974 \text{ м}^3$

В опалювальному періоді 2017-18 рр., враховуючи внесені урядом зміни, розрахунок такий:

$((13,65 \text{ м}^2 \times 3 \text{ ос.}) + 35,22 \text{ м}^2) \times 5,0 \times 0,716 + 3 \text{ ос.} \times 10,5 \text{ м}^3 = 304,1886 \text{ м}^3$

Отож у цьому опалювальному періоді для такої сім'ї соціальна норма збільшилася.

Чому після завершення опалювального сезону в деяких субсидіантів може з'явитися борг за газ?

Найчастіше заборгованість за газ у субсидіантів після завершення опалювального сезону може виникнути через три основні причини. Так, вона могла бути накопичена споживачем ще до початку опалювального сезону та не сплачена впродовж зими-весни. Окрім того, причиною боргу можуть стати не сплачені в повному обсязі нарахування за спожитий газ у квітні. Також заборгованість може утворитися впродовж опалювального періоду, якщо кількість спожитого газу перевищувала соціальну норму. В такому разі одержувач субсидії сплачує за фактично спожиту послугу, враховуючи розмір призначеної субсидії (п. 4, 15 Постанови КМУ від 21.10.1999 №848). Якщо за особовим рахунком споживача наявна заборгованість за спожитий газ, її потрібно погасити у термін, який зазначено у рахунку.

Чи впливає протермінована заборгованість за газ на призначення субсидії органами соціального захисту?

Після закінчення терміну отримання субсидії органи соціального захисту самостійно розраховують субсидії на наступний період. Якщо у споживача є протермінована заборгованість за газ більше як за два місяці, субсидія на наступний період не призначається, про що органи соціального захисту інформують споживача. Тому для продовження дії субсидії необхідно сплатити суму своєї заборгованості або укласти договір на її реструктуризацію. Якщо впродовж двох місяців із дати інформування споживача про непризначення субсидії на наступний строк він надасть в органи соціального захисту підтверджені документи про сплату боргу чи реструктуризацію, то субсидія йому буде призначена з дати закінчення дії попередньої субсидії. В іншому випадку субсидію призначають з місяця, в якому споживач документально підтвердив сплату боргу або укладення договору. Цей строк може бути відновлений на підставі рішення районної, районної у містах Києві і Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її створення) ради або комісії, яка ними утворюється, за наявності поважних причин.

Кому передбачений перерахунок невикористаних сум субсидій?

Відповідно до Постанови Кабміну від 23.08.2016 р. № 534 (зі змінами та доповненнями) перерахунок невикористаних сум субсидій проводять для споживачів газу, які використовували його на індивідуальне опалення. Розрахунок невикористаних сум субсидій проводять виробники/виконавці послуг станом на 1 травня нового неопалювального сезону за особовим рахунком споживача.

Розрахунок невикористаної суми субсидії проводиться за такою формулою:

$N_r = C_r - H_r$, де

N_r – невикористана сума субсидії на оплату послуги з газопостачання для індивідуального опалення за опалювальний сезон, грн.;

C_r – загальна сума нарахованої субсидії на оплату послуги з газопостачання за опалювальний сезон, грн;

H_r – загальна вартість фактично використаного природного газу за період отримання субсидії в опалювальний сезон, грн.

Якщо після проведення розрахунку за вищезазначеною формулою невикористана сума субсидії має від'ємне значення, розрахунок за таким особовим рахунком невикористаної суми субсидії не проводиться.

НОВОВВЕДЕННЯ

П'ять ключових змін у субсидіях на газ

Цього року Кабінет Міністрів запровадив монетизацію субсидій на рівні надавачів комунальних послуг. Таке рішення стало одним із ключових кроків у сфері надання державної допомоги, адже наблизило етап її монетизації для кінцевих споживачів, який уряд обіцяє запровадити до кінця року. Це дасть змогу споживачам отримати на руки «живі» кошти для оплати комунальних послуг

Однак чимало змін у сфері субсидій відбулося в опалювальному сезоні 2017-18 рр. Змінилися соціальні норми та нормативи, коригуючі коефіцієнти на індивідуальне опалення. Проте деякі споживачі досі не можуть зрозуміти, як нарахувувалася державна допомога. Розібратися в цьому допомагає начальник управління клієнтського сервісу ПАТ «Івано-Франківськгаз» Єленора Близнюк.

Працюючим враховують доходи за півроку, безробітним – суму 3 248 грн

Із жовтня 2017 р., розраховуючи розмір субсидії на опалювальний сезон, органи соціального захисту брали до уваги доходи громадян не за попередній рік, а за 1-й та 2-й квартали 2017 року. Пенсіонерам, які втратили роботу або звільнилися, враховують розмір пенсії за останній місяць перед зверненням за субсидією. Зміни також торкнулися безробітних громадян – їхній дохід враховується у розмірі двох прожиткових мінімумів – це 3 248 грн/місяць. Але такі споживачі мають право звернутися у комісію з питань соціального захисту, яка після розгляду звернення може надати субсидію на один прожитковий мінімум – 1 624 грн.

Боржникам субсидію не нараховують

Споживачам, котрі мають борги за комунальні послуги у сумі, що перевищує 20 неоподаткованих мінімумів – а це 340 грн., субсидію не продовжують. Щоб отримувати субсидію, споживач повинен повністю погасити борг або укласти з постачальником газу угоду на його реструктуризацію.

Змінено строки опалювального сезону

Раніше субсидію призначалася з 01 жовтня по 30 квітня і перера-

ховували відповідно до рішення органів місцевого самоврядування чи органів виконавчої влади. Рішення про старт або фініш опалювального сезону місцева влада приймала залежно від поточних погодних умов. Однак із 01 травня 2017 року відбулися нововведення. Тепер для всіх споживачів, які мають індивідуальне опалення, встановлені єдині терміни початку та завершення опалювального сезону – з 16 жовтня по 15 квітня.

Зменшені норми та нормативи споживання газу

З 01 травня 2017 року було зменшено соціальний норматив на споживання газу для індивідуального опалення, на який надається пільга або субсидія: із 5,5 до 5,0 куб. м на 1 м кв опалюваної площі на місяць. До речі, соціальні нормативи на індивідуальне опалення уряд переглядає вже втретє. Так, у опалювальний період 2015-16 рр. норматив становив 7 куб. м на 1 м кв опалювальної площі на місяць. Уже в опалювальний пе-

ріод 2016-17 рр. його зменшили до 5,5 куб. м на 1 кв. м, автоматично розмір субсидії теж зменшився. На опалювальний період 2017-18 рр. розмір субсидії ще менший.

Окрім того, з 08 серпня 2017 року Кабмін зменшив соціальні норми споживання газу для приготування їжі та підігріву води. Нові норми встановлені такі самі, як для оплати газу споживачами без лічильників.

■ на приготування їжі – 3,3 куб. м на людину на місяць (раніше було 4,4 куб. м);

■ на приготування їжі та підігрівання води (у будинках без централізованого гарячого водопостачання і водонагрівача) – 5,4 куб. м на людину на місяць (було 7,01 куб. м);

■ на газову плиту і водонагрівач – 10,5 куб. м на людину на місяць (було 14 куб. м).

Саме на цю норму поширюється пільга та субсидія. Все, що спожито понад норму, споживач повинен сплачувати самостійно.

Змінено коригуючий коефіцієнт

Зазнали змін й інші складові формули визначення норми споживання природного газу, на яку призначається субсидія. Зокрема, змінено коригуючі коефіцієнти для розрахунку витрат природного газу на опалення. Коригуючі коефіцієнти встановлюють для кожного регіону, і вони залежать також від того, в якому будинку проживає споживач. Коефіцієнти були підвищені тільки для будівель, які мають три і більше поверхів.

Як розрахувати соціальну норму газу

Споживач може самостійно розрахувати обсяг газу, на який отримує субсидію для відшкодування витрат на індивідуальне опалення. Залежно від коефіцієнта коригування, для одних споживачів норма споживання природного газу, на яку призначають субсидію, збільшилася, для інших, навпаки – зменшилася. Розрахувати нову соціальну норму газу для індивідуального опалення споживач може за спеціальною формулою:

$(13,65 \text{ м}^2 \times K) + 35,22 \text{ м}^2 \times 5,0 \text{ м}^3 \times 1,067 + \text{норма}$

$13,65 \text{ м}^2$ – санітарна норма/особу (21 м^2 /особу для тих, хто має пільги та додатково $10,5 \text{ м}^2$ /сім'ю);
 $35,22 \text{ м}^2$ – на домогосподарство;
 K – кількість осіб;
 $5,0$ – соціальний норматив природного газу на індивідуальне опалення;

$1,067$ – коригуючий коефіцієнт для будинків на 1-2 поверхи на Ів.-Франківщині;
норма газу:
 $3,3 \text{ м}^3$ – лише газова плита;
 $5,4 \text{ м}^3$ – газова плита без нагрівання води;
 $10,5 \text{ м}^3$ – плита газова та газова колонка;

ЦІНА НА ГАЗ

Хто заробляє найбільше на газі для населення

Кожного року керівництво НАК «Нафтогаз України» збільшує свої зарплати та премії. Так, 2018-го вони намагалися витягнути з кишені українських споживачів газу додаткових 720 млн грн на премії для шістьох осіб. І це при тому, що ця «шістка» давно вже є офіційними мільонерами

Андрій Коболев заробляє понад 2 млн грн в місяць

Місячний заробіток Олега Прохоренка – 1,8 млн грн

Перший серед мільйонерів

Першим серед мультимільйонерів газової монополії є голова правління «Нафтогазу» Андрій Коболев. Згідно з його офіційною декларацією, 2016 року голова НАК «Нафтогаз України» заробив 19 млн грн.

Але вже на початку 2017-го журналісти оприлюднили офіційний документ, у якому чітко

казано, що голова правління «Нафтогаз України» Андрій Коболев отримує не менше як 2 млн грн на місяць!

Згідно з офіційним трудовим договором він має місячну заробітну плату, що перевищує 1 000 000 грн. Але мільйон – це тільки «гола» ставка!

Окрім зарплати, він може отримувати ще до двох окладів премії. Перші 100% преміальних виплачують Андрію Коболеву ЩОМІСЯЦЯ! Тобто

кожного місяця зарплата голови «Нафтогазу України» перевищує 2 млн грн! Другі 100% премії можуть виплачувати як нагороду «за внесок в загальні результати роботи».

Тобто Андрій Коболев зазвичай заробляє понад 2 млн грн на місяць, а іноді навіть і більше ніж 3 млн грн. Тож річна заробітна плата Андрія Коболева за 2017 рік склала не менше як 25 млн грн. А з преміями могла досягти і 36 мільйонів. І це без бонусів!

Мас хорошу зарплату і голова Укргазвидобування Олег Прохоренко. Керівник компанії, що видобуває більшість українського газу, отримує 400 тис. грн заробітної плати.

Непогану прибавку він отримує і в НАК «Нафтогаз України» – приблизно 17 млн грн/рік.

Загалом грошову винагороду Олега Прохоренка можна оцінити майже в 2 млн грн на місяць. Адже він має отримувати 1,4 млн грн як член правління НАК «Нафтогаз України» і ще 400 тис. грн заробітної плати. Тобто трохи недотягує до щомісячних 2 млн грн Андрія Коболева.

10 мільйонів на місяць «для обраних»

Окрім Андрія Коболева та Олега Прохоренка, в НАК «Нафтогаз України» є ще четверо мільйонерів. Усі вони входять до складу правління компанії, яка контролює майже весь український газ. Це Сергій Перелома, перший заступник Андрія Коболева, Сергій Конончук, заступник голови правління, Юрій Колбушкін, член правління, та Микола Гавриленко, генеральний директор Укртрансгафта.

Торік на винагороду членам правління НАК «Нафтогаз України» виділено 100 (!) млн грн. Це приблизно по 17 млн грн на кожного з них. Але «апетити» керівників газової монополії зростають.

У фінансовому плані НАК «Нафтогаз України» для членів правління компанії на цей рік було передбачено вже 720 млн грн. Це значить, що кожен з названих осіб може отримувати по 10 млн грн на місяць з початку цього року. Отже в рік утримання членів правління НАКу обійдеться українцям в 720 млн грн.

День перемоги мільйонерів

Наприкінці попереднього року стало відомо, що керівний склад НАК «Нафтогаз України» отримав додаткову премію за перемогу у Стокгольмському арбітражі. Там держмонополіст судився з Газпромом.

Загалом, премію за перемогу отримали всім осіб. Серед них – вже знайомі нам Андрій Коболев, Сергій Перелома. А також ще три мільйонери: Юрій Вітренко, комерційний директор НАК «Нафтогаз України», Ярослав Теклюк, директор із юридичних питань і директор із питань безпеки – Костянтин Пожидасєв.

На жаль, загальна сума винагороди за перемогу поки не відома. Але, за даними ЗМІ, розмір премії становив «одну річну зарплату». Нагадаємо, що 2017 року заробітна плата одного Андрія Коболева складала не менше як 24 млн грн.

28 лютого Стокгольмський арбітраж виніс остаточне рішення у справі проти Газпрому. Андрій Коболев, Сергій Перелома, Юрій Вітренко мають нагоду отримати ще одну премію у розмірі річної зарплати зразка 2018 року. Хоча попередню «переможенню» премію вони отримали тільки в серпні-вересні 2017 року.

НАК «Нафтогаз України» залишається дорогим задоволенням для споживачів газу. Щороку видатки на цю компанію збільшуються. Сума утримання ж усієї компанії має збільшитись поточного року з 1,8 млрд грн до майже 4 млрд грн.

Газовики, які працюють «у полі» отримують 6 тис. грн

Доставка газу споживачеві – це не тільки система газопроводів завдовжки 407 тис. км. Це ще й люди. Щодня приблизно 40 тис. осіб обслуговують складний комплекс газового обладнання, щоб мільйони споживачів могли безперебійно отримувати газ. Однак середня місячна зарплата газовика за його відповідальну та складну роботу становить усього 6 000 грн

Хто встановлює зарплати газовикам

Енергетика завжди вважалась галуззю з високими зарплатами. Проте це не завжди так. Діяльність газорозподільних компаній регулює НКРЕКП.

Національна комісія з регулювання енергетики та комунальних послуг, яка визначає обсяги коштів, що йдуть на зарплати. Дуже часто НКРЕКП не переглядає витрати на заробітні плати, щоб не підвищувати тариф на розподіл газу. Але через низькі зарплати кваліфіковані фахівці газорозподільних компаній звільняються із посад.

Упродовж останніх двох років заробітну платню працівників газорозподільних компаній регулює НКРЕКП. Національна комісія з регулювання енергетики та комунальних послуг, яка визначає обсяги коштів, що йдуть на зарплати. Дуже часто НКРЕКП не переглядає витрати на заробітні плати, щоб не підвищувати тариф на розподіл газу. Але через низькі зарплати кваліфіковані фахівці газорозподільних компаній звільняються із посад.

У 2017 році середній показник щомісячної зарплати в газорозподільних компаніях перевищує 10%. У деяких компаніях налічуються сотні вакантних посад. Склад робочих колективів постійно змінюється.

Але для навчання нових фахівців потрібен час. Наприклад, щоб підготувати спеціаліста, який може виконувати роботи в складі аварійної бригади, потрібно п'ять років. Стільки часу необхідно для отримання всіх відповідних ліцензій і дозволів на виконання газонебезпечних робіт. Тому

близько 20% кадрового складу газорозподільних компаній постійно перебувають у процесі навчання.

За такої плінності працівників газорозподільних підприємств дуже складно укомплектувати необхідну кількість бригад. І це ще більше поглиблює ситуацію: аварійні газові служби компаній отримують десятки тисяч викликів на рік.

На що йдуть ваші гроші

Початок [на сторінці 1](#)

втрат дорогого газу частину газопроводів почнуть виводити з експлуатації, а це може призвести до того, що без блакитного палива залишаться окремі села, містечка та невеликі міста.

Дешево і сердито, або чийого добра не шкода

Більша частина газорозподільних мереж (понад 70%) належать державі, ще близько 20% – місцевим громадам, решта – компаніям-операторам ГРМ (облгазам). Зміна форми власності мереж заборонена законом, і облгази орендують їх у власників згідно з договорами експлуатації.

Фактично доставка газу побутовим споживачам є природною монополією, так само як і послуги залізної дороги або проводового телефона. Оскільки транспортування газу до кінцевого споживача дійсноє одна компанія, то її діяльність регулює держава в особі НКРЕКП. Саме ця структура обмежує можливість зловживань з боку операторів ГРМ (облгазів), розраховуючи та встановлюючи для них тарифи. По ідеї, ці тарифи повинні покривати затрати на роботу мереж, їхній ремонт та оновлення. Передбачений навіть нормативний

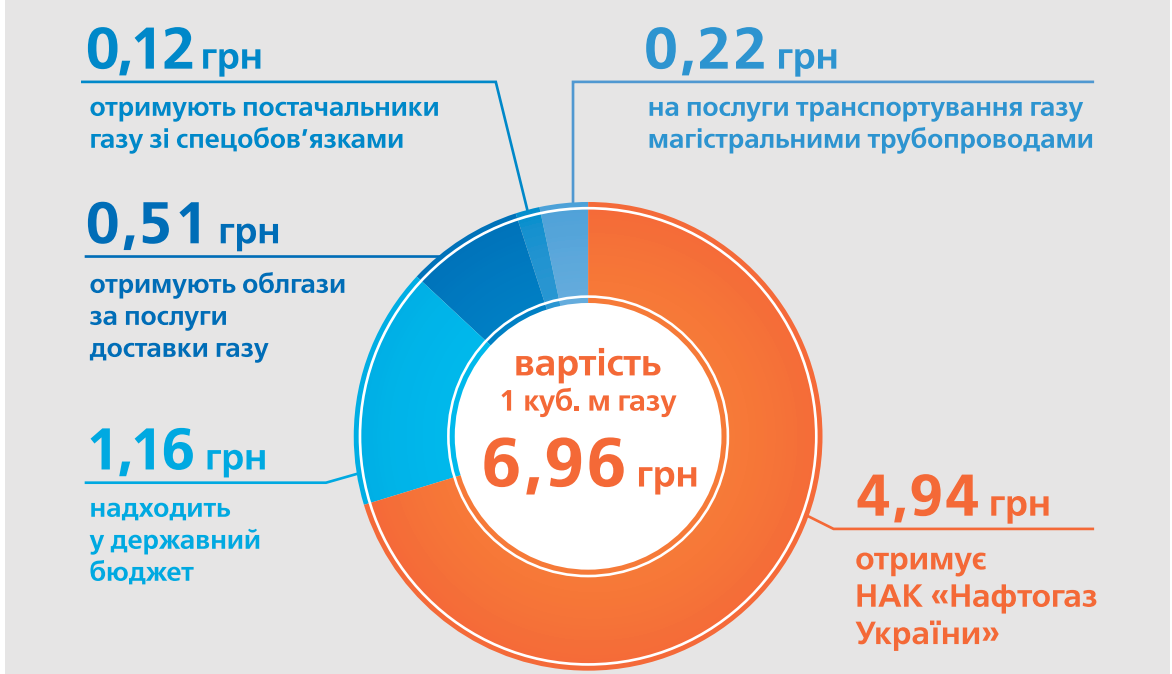
прибуток +2% річних. Але це все – лише в теорії. Насправді всі облгази вже не перший рік звітують про збитки. За підсумками 2017 року вони стягнули 1,3 млрд грн, оскільки чинні тарифи на розподіл газу покривають витрати компаній приблизно на 2/3.

У зоні недоїзду

Це одна ознака, що вказує на те, що проблеми с газовими мережами вже виражаються назовні, – це значне зростання викликів аварійно-диспетчерських служб (АДС). У 2017 році в Чернігівській області майже на чверть збільшилась кількість викликів АДС, а на Волині – на третину, така сама тенденція і в інших областях. Аварійники щодня отримують сотні викликів. Уже стало нормою до 15 викликів за зміну через повідомлення про витік газу.

Але, як виявилось, в чинному тарифі передбачено лише 3,5 л дизпалива на день для заправки одного спецавтомобіля. Сучасному Volkswagen Transporter цього об'єму палива вистачає приблизно на 25 км. Але таких Volkswagen і Ford у газівників небагато. Основний їхній транспорт – це УАЗи та ГАЗи, а інколи й ЗІЛі. В таких машинах витрати палива значно вищі.

Хто отримує найбільше коштів споживачів від оплати за природний газ*

* Похибка в кінцевій ціні газу становить 1 копітку через округлення складових

КОНТАКТ-ЦЕНТРИ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

ПАТ «ВІННИЦЯГАЗ»
0432 509 104, 067 01 10 104

ПАТ «ВОЛИНЬГАЗ»
0332 280 104, 067 33 39 104

ПАТ «ДНІПРОГАЗ»
056 78 78 104, 067 62 63 104

ПАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКАГАЗ»
056 78 70 104, 067 00 90 104

ПАТ «ЖИТОМИРГАЗ»
0412 558 004, 067 33 38 104

ПАТ «ЗАКАРПАТГАЗ»
0312 48 83 04, 067 01 03 104

ПАТ «ЗАПОРІЖГАЗ»
061 28 08 104, 067 00 76 104

ПАТ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКАГАЗ»
0342 591 104, 067 65 65 104

ПАТ «КІЇВОблгаз»
044 36 46 104, 067 44 49 104

ПАТ «КРИВОРІЖГАЗ»
056 46 26 104, 067 62 92 104

ПАТ «МИКОЛАЇВГАЗ»
0512 777 104, 067 65 70 104

ПАТ «ЛьвівГАЗ»
032 29 07 104, 032 242 31 04, 067 33 32 104, 067 21 77 104

Обслуговування газопроводів

27 грн на місяць закладено в тарифі на обслуговування 1 км труби

Це вартість фарби 0,3 л
Можна пофарбувати 10 м труби

Повірка та ремонт лічильників

74 грн закладено в тарифі на повірку одного газового лічильника

Демонтаж лічильника – 72 грн
Сертифікат повірки – близько 25 грн

Паливо для аварійок

100 грн на день на заправку машини

Це лише 3,5 л дизпалива
Аварійка проїде 25 км
У день – близько 15 викликів

Проїзд контролерів

36 грн на місяць закладено в тарифі на проїзд контролера

Це 1,2 грн на день
Вартість проїзду в транспорті – у середньому 5 грн

Заробітна плата газовика

6 тис. грн га місяць – середня зарплата фахівців газорозподільних компаній

156 тис. грн – середня місячна зарплата працівників «Нафтогазу України»

Група компаній РГК значно покращила імідж серед клієнтів

Основними факторами, які сприяли підвищенню лояльності серед клієнтів групи компаній РГК, стали сучасний Контакт-центр, онлайн-сервіс на сайті 104.ua та нові Центри обслуговування клієнтів, створені за стандартами відкритого простору. Про це свідчать результати другого всеукраїнського дослідження, проведеного агентством CX Design для визначення споживчих настроїв на ринку газу

Соціологічне опитування серед споживачів газу проходило взимку на замовлення групи компаній РГК. Його мета – оцінити лояльність клієнтів та рівень задоволення якістю послуг. Усього в дослідженні взяли участь понад 20 тис. споживачів газу з усіх областей України. З них приблизно п'ята частина – опитані телефоном, решта – в режимі онлайн на сайті 104.ua. Результати засвідчили, що в більшості регіонів газові компанії покращили свою репутацію. За рік рівень негативного ставлення клієнтів скоротився майже на 10%. Аналогічно збільшилася частка споживачів, які готові порекомендувати іншим послуги групи компаній РГК.

Збільшення кількості схвальних відгуків серед лояльних клієнтів спостерігається в усіх сегментах роботи газових компаній. Особливо вони відзначили покращення рівня обслуговування споживачів. Головна роль в цьому відіграли сучасний Контакт-центр, Особистий кабінет на сайті 104.ua та нові Центри обслуговування клієнтів, створені за стандартами відкритого простору. Інші послуги компаній, такі як проведення розрахунків, ремонтів та ліквідація аварійних ситуацій, високо оцінили 75% опитаних споживачів, які позитивно ставляться до газових компаній. Із них – 31% беззаперечним плюсом назвали забезпечення

безперебійної доставки блакитного палива. Окрім цього, найвищу оцінку серед лояльних респондентів – майже 9 балів за десятибальною шкалою, отримали сервіси газових компаній.

Водночас дослідження показало, що головними подразниками для споживачів, які нелояльно ставляться до газових компаній, залишаються питання якості газу та його ціна. Серед опитаних 40% незадоволені надто високою вартістю блакитного палива, а 30% вважає його якість невідповідною встановленій ціні. Однак в обох

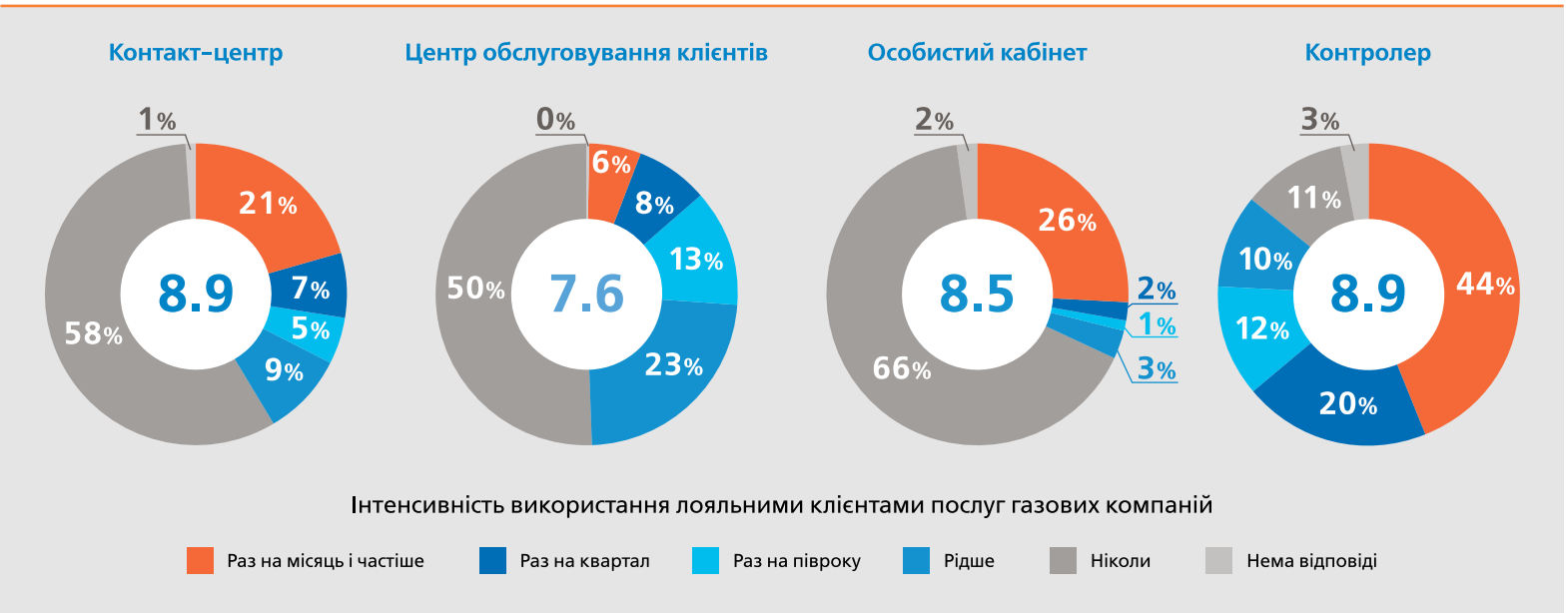
випадках негатив пов'язаний із тими послугами, на які газові компанії впливати не можуть. Адже вартість газу для населення встановлює уряд країни. При цьому найбільше коштів від споживачів – майже 90% – отримує монополіст НАК «Нафтогаз України» та державний бюджет. Решту скеровують на заходи із підвищення якості обслуговування споживачів та безпечну доставку природного газу.

Схожа ситуація і з якістю блакитного палива. Регіональні компанії, які доставляють газ до споживача, не можуть впливати на його теплотворні

властивості. Адже калорійність газу залежить від джерела видобутку. Наприклад, енергетична цінність українського палива може різнитися від імпортного. А це означає, що якість газу в кожній із областей також може відрізнятися залежно від джерела його надходження. Водночас споживачі часто не можуть конкретно сформулювати своїх претензій щодо якості газу. Здебільшого вони нарікають на зміну його кольору під час горіння або низьку тепловіддачу. Вирішити це питання можна було б завдяки переходу на європейську

практику оплати за газ: коли споживачі платять не за обсяг газу, а за його якість, коли враховують саме теплотворні властивості палива. До такого кроку газові компанії готові ще з березня 2017 року. Зокрема, вони провели складну роботу із систематизації маршрутів доставки газу до кожного клієнта. Завдяки цьому споживачі в своїх рахунках бачать, звідки їм доставляють газ та можуть дізнатися, яка його енергетична цінність у калоріях, кіловат-годинах і джоулях. Детальніше про енергетичну складову газу читайте на сторінці 6.

Послуги газових компаній, які отримали найвищу оцінку серед лояльних клієнтів

Як створюють нові Центри обслуговування для споживачів газу

За попередній рік група компаній РГК відкрила для споживачів газу майже 30 нових Центрів обслуговування клієнтів (ЦОК) у різних регіонах України. Вони стали кардинальною заміною старих «газконтор» із непривітним персоналом. Зручне зонування, привітна атмосфера, оперативність обслуговування – це всього декілька із сотні продуманих аспектів, які допомогли зламати бар'єри в контакті зі споживачами. Своїм досвідом із створення сучасних ЦОКів поділилися фахівці газових компаній із Чернігівської та Миколаївської областей

Начальник управління клієнтського сервісу Чернігівгаз Дмитро Лахтійов:
– У липні 2016 року ми відкрили перший в Україні сучасний Центр обслуговування клієнтів. Тому Чернігів можна вважати піонером у цьому та прикладом для інших міст. Ідея полягала в тому, щоб кардинально змінити підходи до обслуговування клієнтів запровадивши формат відкритого простору. Робота ЦОК базується на трьох основних критеріях: швидко, якісно та комфортно. Це і стало важливим фактором під час планування всіх деталей – від ідеї до реалізації.

Робота почалася із пошуку приміщення, яке має зручну транспортну розв'язку. Для нас було важливо, щоб споживачі могли легко добратися із будь-якого куточка міста. Грамотне зонування приміщення допомогло легко розподілити людські потоки. Тепер у сучасному центрі наші клієнти можуть отримати близько 30 видів послуг. Обрати потрібну можна одразу при вході: в зоні ресепшенстоїтьтерміналелектронної черги. Програмне забезпечення визначає тип звернення та автоматично скеровує клієнта до відповідного спеціаліста. Про час прийому та вільне місце інформує електронне табло. **Начальник управління клієнтського сервісу Миколаївгаз Трібрат Олена:**
– Сьогодні споживачі газу Миколаєва все рідше згадують темні коридори та «радян-

ський» антураж старих газових абонвідділів. Торік восени в самому центрі міста ми відкрили новий сучасний ЦОК, який розмістився на площі майже 500 м². Було важливо корисно розподілити таку площу. Особливу увагу приділили зоні самообслуговування. В цій частині споживач може сам зареєструватися в Особистому кабінеті на 104.ua, сплатити за газ онлайн, адресно передати дані лічильника чи перевірити свій баланс. Ми змінили не лише інтер'єр, а й сам підхід до сервісного обслуговування. Споживачі приходять до просторого та світлого офісу з привітним персоналом, щоб без черг вирішити в одному місці всі газові питання. Це значно зекономить час клієнтів. Тепер середня тривалість обслуговування займає всього 15 хв. За цей час фахівці ЦОК обслужили майже 380 тис. споживачів Миколаєва.

2017 року ПАТ «Волиньгаз» вклало в мережі понад 11 млн грн

Торік ПАТ «Волиньгаз» витратило на модернізацію газових мереж понад 11 млн грн, а на встановлення індивідуальних лічильників – понад 12 млн грн. У першому кварталі 2018 року компанія планує завершити фінансування заходів щодо заміни будинкових регуляторів тиску газу на 100%.

2018 року Чернівці-газ установить 10 тис. індивідуальних лічильників газу

Поточного року Чернівцігаз установить майже 10 тис. індивідуальних приладів газового обліку. Із них 9 536 приладів обліку газу встановлять у м. Чернівці, ще 395 – в районах Чернівецької області. До кінця року Чернівцігаз завершить забезпечення всіх споживачів індивідуальними приладами газового обліку. Лічильники отримають споживачі, в яких із газових приладів є тільки газова плита.

ПАТ «Вінницягаз» спрямувало 11 млн грн на модернізацію мереж

2017 року компанія виділила на модернізацію газових мереж близько 11 млн грн за потреби в понад 20 млн грн. Ще близько 5,6 млн грн було спрямовано на встановлення індивідуальних лічильників газу.

У першому кварталі 2018 року Вінницягаз планує завершити фінансування заходів щодо модернізації газорозподільної мережі на суму близько 14 млн грн.

2017 року Тисменицягаз спрямувала на розвиток газового господарства 0,8 млн грн

Компанія скерувала на заміну мереж 66% коштів від усієї суми інвестпрограми. Здійснено модернізацію газопроводів та споруд на них, знижено виробничо-технологічні витрати природного газу, вжито заходів з упровадження інформаційних технологій.

У тарифі ПАТ «Тисменицягаз» закладено тільки 5% від необхідних інвестицій у мережі Тисменицького району. Цих коштів недостатньо для проведення усіх необхідних робіт. Для модернізації газорозподільних мереж Тисменицького району потрібно близько 17 млн грн щороку.

Платити за енергію газу, а не за кубометри

Сергій Бондар, директор департаменту метрології «Регіональної газової компанії»

«Облік газу в кубометрах – це радянська практика, яка збереглася тільки для однієї категорії споживачів – побутових. Лише для них ціна на газ встановлена без урахування його калорійності й енергетичної цінності. Оплата газу в енергетичних одиницях для побутових споживачів дасть змогу завершити черговий етап реформ і виправити цю несправедливість»

Споживачі газу в Харківській області, які отримали в лютому газ із газорозподільної станції (ГРС) Киселі, вилучили з кубометра газу енергію в розмірі 10,87 кВт/год. Клієнти Чернівцігазу, які отримали в той же період газ із ГРС Черешенька з такого ж кубометра газу вилучили менше енергії – 10,26 кВт/год. При цьому і ті, й ті побутові споживачі платять за кубометр газу однакову ціну. Навіть у межах одного населеного пункту кількість енергії, отриманої з одного кубометра газу, може відрізнятися. Адже газ різний, він надходить із різних джерел – це різні українські родовища, імпорт з різних країн. Кубометр газу, кубометр дров, кубометр води – звична система вимірювання. Тільки ж кубометр дубових дров значно дорожчий від соснових. А кубометр мінеральної води коштуватиме в десятки разів дорожче, ніж кубометр води з-під крана.

Так що не так з газовими кубометрами?

Облік газу в кубометрах – це радянська практика, яка збереглася тільки для однієї категорії споживачів – побутових. Тільки для них ціна на газ встановлена без урахування його калорійності й енергетичної цінності. Оплата газу в енергетичних одиницях для побутових споживачів дасть змогу завершити черговий етап реформи і виправити цю несправедливість. Зазначу, що домогосподарства вже готові до таких нововве-

день. З березня попереднього року всі клієнти – побутові споживачі газорозподільних компаній групи РГК – отримують в рахунках дані не тільки про обсяг спожитого газу, а й кількості отриманих енергетичних одиниць. Тому для них перехід до нової методики розрахунків не буде чимось новим.

Вони також мають можливість простежити, звідки до них у будинок надходить газ – для цього на сайті всіх газорозподільних компаній працює розділ «Маршрути транспортування газу», де можна за номером маршруту простежити шлях, який пройшов газ до будинку. Так само клієнти газорозподільних компаній можуть дізнатися про калорійність газу. Щомісяця вони на своїх сайтах у розділі «Якість газу» надають споживачам інформацію про середньозважені значення теплоти згоряння природного газу та інших його характеристик. Уся ця інформація відкрита і доступна кожному клієнту газорозподільних компаній протягом останнього року.

Хочу зазначити, що нововведення допоможе розвінчати міф про те, що газ – найдорожче паливо. Побутові споживачі зможуть самі переконатися, що в перерахунку на кіловати енергія, отримана з газу, залишається найдоступнішою. Один кіловат, отриманий із газу з ГРС Киселі, коштував клієнтам Харківгазу менше ніж 65 копійок. Це на 25 копійок дешевше від вартості електричного кіловата за споживання до 100 кВт/год на місяць і більше ніж на 1 грн

дешевше – за споживанні понад 100 кВт/год на місяць.

Після переходу до оплати за енергетичні одиниці споживачі зможуть зіставляти вартість різних видів енергії і вибирати дешевші енергоносії для своїх цілей.

Для переходу на оплату газу в енергетичних одиницях не потрібно ніякого додаткового обладнання. Щоб порахувати енергетичну цінність газу, досить знати його обсяг в кубках, приведений до стандартних умов, і середньозважене зна-

нодиницях. Європейські домогосподарства ведуть облік газу в кубках, а розраховуються – за спожиту енергію з урахуванням калорійності газу.

Так само формується і ціна на газ на найбільших європейських біржах. Вона обчислюється в євро за мегават години. Всі українські імпортери купують газ в Європі в одиницях енергії, а не в тисячах кубометрів. У них же газ купує «Нафтогаз України», а пром продажі свій газ в Європі.

Розрахунки за газ в енергетичних одиницях уже давно

чення вищої теплоти згорання. Зазначу, що в ЄС уже давно діє така система обліку, і там ніхто не міняв звичайні побутові лічильники на спеціальні вузли обліку, що вимірюють спожитий газ в енергетичних

працюють для промисловості і всіх комерційних споживачів. Так що можливий перехід побутових споживачів на нову систему підрахунку не буде чимось кардинально новим для продавців газу.

Як та за чий кошт установлюють лічильники газу

Якщо цього року у вашій квартирі встановлять лічильник газу за кошти газорозподільної компанії – вам пощасть у 100 разів більше, ніж призерам державних лотерей. Адже в таких потерях призовий фонд становить не менше ніж 50% зібраної виручки. А на встановлення лічильників у чинній ціні газу НКРЕКП передбачила лише 0,5% – тобто 3,5 копійки з кожного сплаченого кубометра газу. Що робити?

Зовсім нещодавно, 19 січня 2018 року, набрав чинності оновлений закон «Про забезпечення комерційного обліку природного газу». У ньому визначено новий крайній термін для встановлення лічильників газу в усіх без винятку споживачів природного газу – тепер тотальний приладовий облік витрат блакитного палива слід забезпечити протягом трьох років, до 1 січня 2021 року. Що потрібно встигнути зробити до цього терміну і де на це взяти гроші?

Хто не встиг...

Приладовий облік налагоджений майже у всіх домогосподарствах, де витрати на газ відчутні для сімейних бюджетів. Зараз, за даними держрегулятора – Національної комісії з регулювання енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), – лічильники газу встановлені майже у 90% споживачів газу. Для прикладу, споживачі, які використовують газ на опалення, забезпечені лічильниками майже на 100%, а для підігріву води (через газові водогрійні колонки) – на 93%. Інша справа з мешканцями квартир, котрим потрібен невеликий обсяг газу лише для плити, на якій вони готують і розігрівають сніданки та вечері, і рідко коли – обіди («плиточники»).

Нині проблема установки лічильників газу стосується лише третини власників квартир із питанями. За даними операторів газорозподільних мереж, середньомісячний обсяг споживання газу в «плиточників» становить майже 8 куб. м – така різниця в споживанні залежить, наприклад, від сімейних традицій та регіональних особливостей. Цікаво, що деякі клієнти газових компаній категорично проти установки у них лічильників. Наприклад, «самогонники» або ті, хто нелегально встановив у себе газові котли – і таких чимало. Особливо в багатоповерхівках невеликих міст, де через розвал комунального господарства припинено гаряче водопостачання і виникають часті перебої з теплом. Їх цілком влаштовує оплата за газ за нормами, адже фактичне споживання у них в кілька разів більше. Таким чином, лишається лише три варіанти для того, щоб своєчасно, до 2021 року, встановити лічильники всім споживачам газу. Перший – підключити бюджетне фінансування, як це і передбачено законом. Другий варіант – встановлення саме за кошти споживачів газу. До того ж закон обіцяє, що буде підготовлений механізм повернення таких витрат. Нарешті, найпростіший та найбільш прозорий спосіб – збільшити в три рази кошти у живання газу мало хто із «плиточників» ставив прилад обліку

Якщо потрібну кількість лічильників для «плиточників» фінансувати із грошей, закладених саме на ці прилади в тарифі (ті самі 3,5 копійки з кубометра), то за середнього рівня споживання газу у «плиточників» цей термін для них складе ... 833 роки. Тож пропонується платити всім споживачам газу, але навіть у такому разі термін збору цільових грошей із тарифу охопить майже 9 років. Таким чином, лишається лише три варіанти для того, щоб своєчасно, до 2021 року, встановити лічильники всім споживачам газу. Перший – підключити бюджетне фінансування, як це і передбачено законом. Другий варіант – встановлення саме за кошти споживачів газу. До того ж закон обіцяє, що буде підготовлений механізм повернення таких витрат. Нарешті, найпростіший та найбільш прозорий спосіб – збільшити в три рази кошти у живання газу мало хто із «плиточників» ставив прилад обліку

Із вартості кубометра газу вього 3,5 копійки йде на безкоштовні лічильники. За такого рівня фінансування знадобиться 833 роки, щоб забезпечити «плиточників» приладами обліку

за свій кошт – на відміну від тих, хто користується газом або коаленням. Дійсно, за щомісячних витрат на газ в межах 60-80 грн навряд чи виникне особливе бажання викласти зі своєї кишені від 3 000 до 4 600 грн за установку лічильника, адже це можна порівняти з оплатою споживання газу за п'ятирічку.

За чий кошт фінансують роботи з оснащення лічильниками газу в населення: ■ коштів операторів ГРМ на відповідній території; ■ коштів відповідного бюджету, крім коштів місцевих бюджетів; ■ інших джерел, не заборонених законодавством.

Оснащення лічильниками газу побутових споживачів станом на 1 січня 2018 року

Волинь: рекордна кількість нових підключень до газопостачання

Торік Волиньгаз підключив до системи газопостачання близько 2 400 об'єктів. Порівняно з 2016 роком, кількість приєднань до газових мереж зросла майже на 20%.

Окрім нових клієнтів серед комерційних споживачів, фахівці Волиньгазу впродовж року приєднали до системи газопостачання 607 приватних будинків та 71 багатопверхівку.

Найбільшу кількість приєднань фахівці Волиньгазу виконали в Луцьку та Луцькому районі.

Процедура підключення газу була значно спрощена та прискорена після того, як з листопада 2015 року почав діяти Кодекс ГРМ. Головною перевагою нової моделі приєднання до газових мереж є поділ на стандартне та нестандартне приєднання із вичерпним переліком необхідних документів та зазначенням строків виконання. Споживачеві достатньо подати заяву до ЦОК, заповнити опитувальний лист, укласти договір та сплатити вартість послуги.

Харківгаз збільшив винагороду за інформацію про крадіїв

Харківгаз утрічі збільшив винагороду за інформацію про крадіжки газу. Тепер компанія виплачує 3 тис. грн за достовірні дані про розкрадачів. Уже понад десять мешканців Харківської області, що допомогли виявити крадіїв газу, отримали винагороду.

Серед крадіїв палива на Харківщині торік виявили домоволодіння, офіційно не підключені до газових мереж, приватні будинки, де господарі займаються підприємницькою діяльністю. Наприклад, у Харківському районі на території приватного будинку було облаштовано готель та газифіковано за допомогоюм незаконної вірзики у вуличний газопровід. У Валківському районі на особистому підв'їзті власник будинку створив міні-підприємство із виготовлення паливо-мастильних матеріалів із викраденого природного газу.

Повідомити достовірну інформацію про випадки крадіжки газу мешканці області можуть на електронну адресу dialog@khgas.com.ua або за телефоном (057) 341-44-70. Усі отримані дані є анонімними та конфіденційними.

СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ

Майже 5 тис. споживачів газу отримали подарунки до Міжнародного дня клієнта

19 березня газові компанії приєдналися до святкування Міжнародного дня клієнта. З такої нагоди вони організували розіграші подарунків серед споживачів газу, які в цей день відвідали сучасні центри обслуговування

Гарантовані призи від Дніпропетровськгазу

Абсолютно всі споживачі газу Дніпропетровської області, які в цей день відвідали сучасний Центр обслуговування клієнтів змогли взяти участь у розіграші подарункових наборів. Це брендові щоденники, футболки, чашки та кепки. Переможців і водночас власників призів визначали через генератор випадкових чисел.

Також гарантовані подарунки чекали на споживачів, які цього дня зареєструвалися в Особистому кабінеті через монітор «тонкий клієнт» в зоні самообслуговування центру. Вони змогли одразу оцінити переваги онлайн-сервісу, адже всього за кілька хвилин отримали платіжку за спожитий газ та звірили інформацію за особовим рахунком.

Загалом у Дніпропетровській області Особистий кабінет на сайті 104.ua використовують уже 30% споживачів газу. Тільки з початку цього року до нього долучились приблизно 12 тис. клієнтів компанії.

Харківські газовики відзначили найкмітливіших дітей

Як безпечно використовувати газ? У Харкові відповідь на це питання знали навіть діти. Для них газові компанії міста та області організували веселу вікторину на тему безпечного споживання блакитного палива, яка проходила в Центрі обслуговування клієнтів Харкова. За кмітливість та правильні відповіді всі дітки із команди-переможця отримали диплом юного газовика.

Окремо конкурс організували для дорослих. На цей раз подарунки розігрували серед клієнтів, які вчасно платять за газ та не мають боргів. Для них компанії провели спеціальну акцію у соціальній мережі «Фейсбук». Переможці отримали подарункові сертифікати на похід у кіно.

Чернігвгаз влаштував безпрограшну лотерею

До Міжнародного дня клієнта в чернігівському Центрі обслуговування для споживачів газу була організована безпрограшна лотерея. В ній змогли взяти участь усі, хто цього дня зареєструвався в Особистому кабінеті через монітор «тонкий клієнт» у приміщенні центру.

тий кабінет показники свого лічильника. Солодкі подарунки також чекали на діток, які цього дня завітали до центру із батьками.

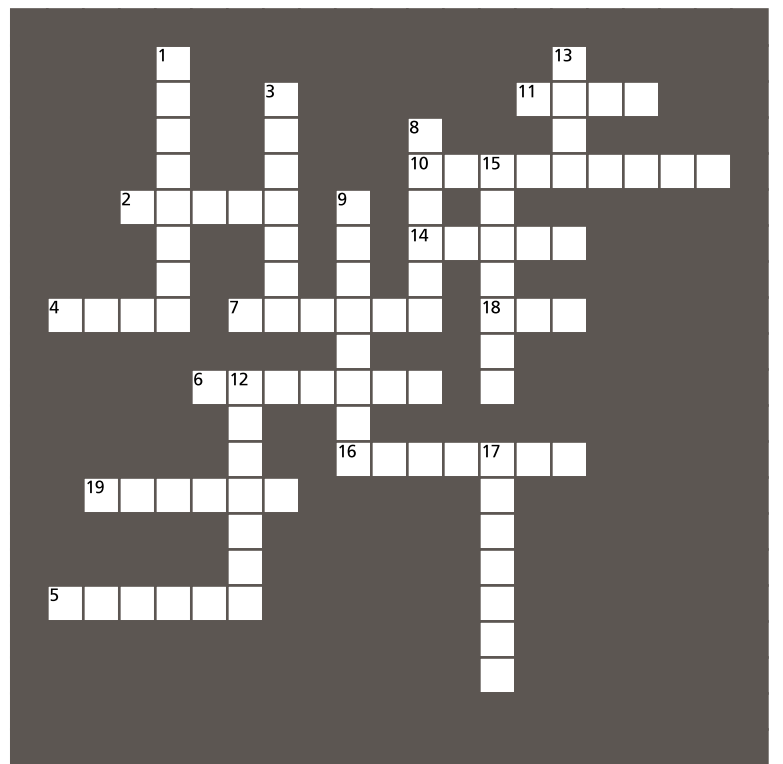
Загалом, споживачі газу Чернігівської області усе схвальніше відгукуються про онлайн-сервіс на сайті 104.ua. Адже він дає змогу вирішувати багато газових питань, навіть перебуваючи вдома. «Я користуюся Особистим кабінетом уже третій рік. І на мій погляд, саме онлайн-сервіс на сайті 104.ua є найбільш зручним та просунутим. Адже я можу бачити історію платежів, поточне споживання, заборгованість, що допомагає мені розрахувати сімейний бюджет. Тим більше, що тепер з'явився ще й мобільний додаток. З ним навіть не

Після реєстрації, одразу на місці, кожен споживач отримував сувеніри: запальнички для газової плити, календарі, блокноти та ручки. Призами відзначили не лише нових користувачів онлайн-сервісу, але тих, хто передав через Особис-

обов'язково мати комп'ютер, а заходить до кабінету прямо зі смартфона, не витрачаючи свій час на візити до Центру обслуговування клієнтів» – відзначив один із переможців акції в Чернігівській області Олександр Рубашенко.

КРОСВОРД

По вертикалі:

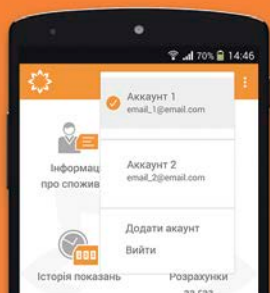
1. Її отримують від держави 65% населення України, але вони ніколи не відчували її на дотик.
3. Топ-менеджер державної монополії, який разом із ще п'ятьма колегами отримує найбільшу в країні премію (див. на стор. 3).
5. Країна, в якій стандартною температурою газу прийнято 20°C, в той час як Україна отримала радянський стандарт – 0°C. Через цю різницю в методології для споживача із цієї країни 1 куб. м газу на 8% більший (та у відповідній пропорції дорожчий), ніж для українського. Кращі страви національної кухні цієї країни просто скопійовані з українських. Може, тому там вважають українців близькими.
8. Країна, в якій стандартною температурою газу прийнято 15°C. Через це для споживача цієї країни вартість 1 куб. м газу на 2% більша, ніж українського. Але це не заважає її мешканцям добре грати у футбол та готувати одну з найпопулярніших у світі страв – корж із різноманітною начинкою.
9. Людина, для якої міра та вимірювальні прилади – об'єкт професійної діяльності. Таких фахівців лічильники газу цікавлять як інструмент вимірювання.
12. Місто, де РГК відкрила новий ЦОК – перший у березні та другий в Сумській області. Батьківщина письменника, автора романів «Тигролови».
13. Мийний засіб, який зазвичай використовують фахівці газових компаній для виявлення витоків газу.
15. У газовій справі вона необхідна для перевірки справності лічильників газу. Її проводять із строгою періодичністю залежно від типу приладів – раз на п'ять або на вісім років.
17. Споживачі газу щомісяця отримують його в паперовому або в електронному вигляді – інформацію про спожитий газ із зазначенням суми грошей, які треба сплатити.

По горизонталі:

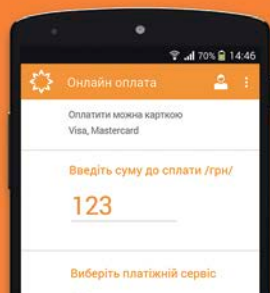
2. Ім'я харківського бабака, якому приписують здатність прогнозувати прихід весни, що може вплинути на витрати газу.
4. Штрафні санкції, неустойка за несвоєчасну оплату комунальних послуг, у тому числі за газ.
6. Фахівців цієї професії змушені залучати газові компанії, коли потрібно перевірити газопроводи на дні водойм, річок або озер.
7. Несподіване пошкодження газової мережі або приладів. Може супроводжуватись вибухом або викидом газу.
10. Так у побуті називають представників галузі, підприємств, які з газу виробляють тепло для мешканців міст. Скорочена назва цієї галузі – ТКЕ.
11. Його найчастіше вимірюють у газовій мережі, коли на плиті виникає маленький вогник. У газовій галузі його використовують для транспортування блакитного палива трубами, поетапно знижуючи для безпечної доставки газу кінцевим споживачам.
14. Українське місто, де 1851 року було відкрито перший у країні газовий завод – газовню, світільний газ якого також уперше було використано для освітлення вулиць.
16. Велика компанія сусідньої країни, яка витрачає рекордні суми на побудову газопроводів в обхід України.
18. Компанія, яка постійно підвищує якість послуг для споживачів, розробляє та впроваджує не лише мережу центрів для клієнтів газових підприємств, а й ще біля десятка онлайн-сервісів. Використання цих сервісів допомагає дистанційно вирішувати усі газові питання – достатньо скористатися інтернетом або телефоном.
19. Так називають газ, який утворюється під час згоряння в умовах нестачі кисню та несе загрозу життю людей. Його неможливо відчутися – він не має запаху та кольору. Симптоми отруєння цим газом та як від цього вберегтись – див. на сайті 104.ua.

Завантажуйте на Google Play тестову версію додатку «104 Mobile»

Керуйте декількома особовими рахунками

Сплачуйте за газ онлайн

Передавайте показання лічильника газу

